ekologigruppen ab

Projekt och projektnummer		Dokumentnamn	Datum
5555 Grodinventering Stockholms län		Syde 2008 Groddjursinventering Stockholms län.1	2008-08-12
Utfärdad datum	Dokumentansvarig	Status	Version
2018-10-31	Nina Syde	arbetsversion	2.1
Kvalitetgranskat av: Per Collinder 080812			

GRODDJURSINVENTERING VID KONFLIKTPUNKTER I STOCKHOLMS LÄN

ekologigruppen ab

Beställning:
Vägverket
Region Stockholm

Framställt av:
Ekologigruppen AB
www.ekologigruppen.se
Telefon: 08-556 02 680

Juni 2008

Huvudförfattare: Nina Syde, Ekologigruppen AB
Fältarbete och analyser: Nina Syde, Per Collinder, Abel Gonzales, Mikael Åsberg, Torbjörn Peterson
Kvalitetsgranskning: Per Collinder, Ekologigruppen AB

Internt projekt: 5555 Grodinventering Stockholms län

Groddjursinventering vid konfliktpunkter i Stockholms län 1
Sammanfattning 4
Inledning 5
Metodik 5
Urval 5
GIS 5
Inventering 6
Fällor 6
Sammanfattning av resultat i Stockholms län 8
Södra Roslagen 9
Resultat 9
Bakgrund 10
Södertörn 13
Resultat 13
Bakgrund 14
Sågträsket, Värmdö 17
Resultat 17
Bakgrund 17
Skårby 19
Resultat 19
Bakgrund 20
Diskussion och förslag till åtgärder 22
Södra Roslagen 22
Södertörn 23
Sågträsket, Värmdö 23
Skårby 23
Referenser 24

Sammanfattning

Som ett led i identifiering av konfliktpunkter mellan groddjur och det statliga vägnätet inventerades sammanlagt 10 utvalda platser i Stockholms län med avseende på antalet överkörda, levande och spelande groddjur under deras vandring från övervintringsplatsen till den damm eller sjö där de leker och reproducerar sig.

Konfliktpunkterna som inventerades var Skårby, Sågträsket på Värmdö, Lortsjön, Oppsjön och Syningen i södra Roslagen samt Tärnan, Västa Styran, Marstadammarna, Tullingesjön och Pålamalm vid Södertörn.

Inventeringarna gjordes tidiga morgnar i april. Tillfällena valdes ut med avseende på väderförhållandena där plusgrader, molnigt och regn var att föredra som bra väder för groddjursvandring. Inventeringarna har en grad av osäkerhet bl.a. p.g.a. de svårbedömda väderförhållandena i samband med inventeringarna.

De platser som starkast indikerade konfliktpunkter mellan groddjur och trafik var Skårby, Tärnan och Lortsjön. Vid Skårby behövs ytterligare åtgärder för att förstärka funktionen av de groddjursundergångar som finns.

Ingen nyfunnen konfliktpunkt anses vara en extremrik grodlokal. Denna bedömning grundar sig på att ingen plats har stora konflikter eftersom antalet döda groddjur inte varit extremt högt vid någon punkt.

Vid tidigare inventeringar har en konfliktpunkt vid Skårby identifierats och åtgärdats genom att fyra rör anlagts under vägen för groddjuren att vandra genom. Ett problem med att salamandrarna i för liten utsträckning använde rören skulle ha åtgärdats under vintern 2007/2008 genom anläggning av ytterligare två rör, men det hann inte bli färdigt innan vandringen kom igång. Dessa åtgärder blev alltså färdigställda efter inventeringen 2008 var gjord och deras funktion kunde inte tydligt bedömas i denna undersökning. Problemställningen tas upp i Ekologigruppens rapport från 2007 ”Skårby. En rapport om salamandervandring och trafikdöd under 2004-2007”. Förutom att inventera överkörda groddjur vid konfliktpunkten i Skårby sattes fällor ut i vissa av rören för att undersöka hur effektiva de är i funktion och placering.

Fortsatta undersökningar kommande år kan fördelaktigt göras vid Skårby, där åtgärderna har behov av uppföljande utvärdering. Skårby är också en bra referens på hur groddjursvandringen kommit igång för året, då denna plats har inventerats under flera år med goda resultat. Även Tärnan och Lortsjön bör inventeras igen för att följa upp dessa konfliktpunkters dignitet.

Utsök genom GIS-analys och inventering av fler konfliktpunkter i Stockholm kan med stor sannolikhet tydliggöra kvaliteten på de redan inventerade och även nya inventeringsplatser relativt varandra. Detta ger en bättre helhetsbild över var åtgärder behöver sättas in och är mest kostnadseffektiva.

Inledning

Under våren, när groddjur vandrar från sina övervintringsplatser till de dammar, vattendrag och sjöar där de leker och reproducerar sig, behöver de i vissa fall gå över trafikerade vägar för att nå sitt mål. Under dessa vandringar blir många överkörda av trafik på vägarna.

För att identifiera var åtgärder är prioriterade har Ekologigruppen i en utredning för Vägverket Region Stockholm tagit fram en GIS-analys med målet att visa var konflikter mellan vägar och groddjur kan uppstå. Utifrån denna analys valdes prioriterade platser ut och inventerades för att bedöma vikten av de olika konfliktpunkterna. Inventeringen har bestått i en räkning av döda groddjur på vägbanan på morgonen efter lämpliga vandringsnätter. De groddjur som inventerades var padda, vanlig groda, åkergroda, mindre och större vattensalamander.

Syftet är dels att få en uppfattning om problemets storlek dels skapa ett underlag för åtgärder. Vid Skårbydammen har det tidigare gjorts åtgärder för groddjurspassage, i form av fyra nya rör under vägen. Vid denna konfliktpunkt var målet att undersökta hur effektiva dessa rör är i funktion och placering.

Metodik

Urval

Konfliktpunkten vid Skårbydammen är en mycket känd plats utifrån närvaron av mindre och större vattensalamander. Målet var att undersöka hur väl de åtgärder fungerar som gjorts för att underlätta groddjursvandring. Sågträsket på Värmdö valdes ut efter tips från allmänheten om dess höga täthet av överkörda groddjur. Konfliktpunkterna i södra Roslagen och Södertörn valdes ut med hjälp av en konfliktanalys i GIS där olika kriterier vägdes in och skapade ett poängsystem för varje vatten i länet. De platser som valdes ut för inventeringen har höga poäng i denna analys. Som komplement till de primärt utvalda platserna valdes ytterligare konfliktpunkter ut som sekundära inventeringsobjekt om tiden medgav ytterligare inventeringsinsatser.

GIS

GIS-analysen innebar ett utsök av konfliktpunkter mellan vägar och groddjurslokaler utifrån valda kriterier. Dessa kriterier var bl.a. att vägarna skulle vara riksvägar i vägverkets nät, tips från allmänheten om överkörda groddjur, vatten(för lek och reproduktion) av viss storlek vid ett visst avstånd till en väg, söderliggande sluttning(för övervintring) i närheten av vattnet. Desto fler kriterier en plats uppfyllde, desto högre poäng fick den. Se Ekologigruppens rapport för Vägverket från 2008 ”Konfliktpunkter mellan grodor och vägar. Stockholms och Gotlands län”.

Inventering

Groddjur vandrar från övervintringsplatsen till lekområden nattetid under slutet av mars t.o.m. april månad. Datum för inventeringarna valdes med avseende på temperatur och fuktighet där dagar med plusgrader och molnigt, gärna med lätt regn föredrogs. Helst skulle det också ha varit plusgrader, gärna med sol, några dagar innan inventeringen för att försäkra att marken och vattnet värmts upp. Inventeringen gjordes i gryningen med start ungefär kl. 05.30.Tidpunkten på dagen valdes både för möjligheten att höra levande groddjur spela, se levande groddjur vandra och också för att förhindra att sol och alltför livlig trafikering förstörde spår efter överkörda groddjur. Varje inventerare tilldelades en konfliktpunkt med en ungefärlig vägsträcka som sträckte sig längs med vattnet och vägen. Denna sträcka gick de och räknade samt ritade ut funna döda groddjur på en karta. Groddjurens art antecknades i den mån det var möjligt att identifiera. Även levande djur på eller intill vägen noterades. Varje vägsträcka fotograferades. Om inventeraren såg någon passage under vägen, såsom t.ex. en vägtrumma, noterades detta. Inventeraren gick, om möjligt, ner till vattnet och lyssnade efter spelande grodor och paddor samt letade efter andra spår av groddjur i form av levande djur eller rom. I något fall var morgontrafiken alltför intensiv för att ordentlig räkning skulle kunna genomföras. Målet var att inventera alla fyra primära konfliktpunkter vid tre tillfällen. Vid första inventeringen uteslöts platsen om den ansågs vara av dålig kvalitet för groddjur och sekundära konfliktpunkter valdes ut till nästa inventeringstillfälle. I den mån det fanns tid över efter inventering av primär konfliktpunkt besöktes även ytterligare konfliktpunkter.

Konfliktpunkterna som inventerades var Skårby (3 gånger med fällor, 5 gånger utan), Sågträsket på Värmdö (4 gånger), Lortsjön, Oppsjön och Syningen i södra Roslagen (vardera 3 gånger) samt i Södertörn: Tärnan vid Segersäng (3 gånger), Västa Styran (1 gång), Marstadammarna (1 gång), Tullingesjön (2 gånger), Pålamalm (2 gånger).

Skårby, Värmdö, Lortsjön och Tärnan var primära konfliktpunkter som inventerades i första hand. Resterande platser var sekundära konfliktpunkter som inventerades i mån av tid.

Fällor

Skårby är den enda konfliktpunkt i denna inventering som tidigare åtgärdats för att underlätta groddjurens passage under vägen. Under vägen är 5 rör utplacerade med ca 20 meters mellanrum. Mellan rören, längs med respektive sida av vägen, är ledarmar placerade med tanken att förhindra groddjuren att komma upp på vägen och leda dem mot rören under vägen. Ledarmarna sträcker sig ca 20 m bortom de sista rören i vardera ända. För att fånga de groddjur som vandrar under natten placerades fällor ut i 3 rör under sen eftermiddag på den sida av rören som vetter mot dammen. I gryningen påföljande dag, vittjades fällorna i samband med att överkörda groddjur inventerades enligt ovanstående metodik.

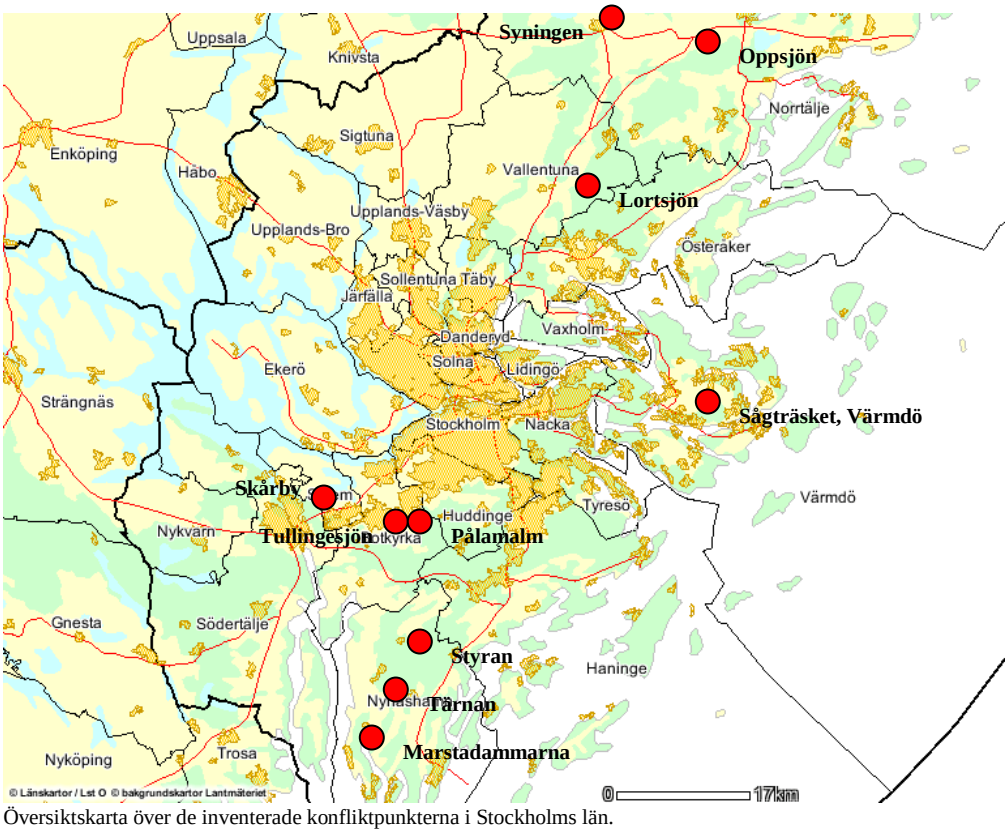

Översiktskarta över de inventerade konfliktpunkterna i Stockholms län.

Sammanfattning av resultat i Stockholms län

Sammanfattning av **trafikdödade djur** på konfliktpunkterna i Stockholms län

Art/konfliktpunkt	Lortsjön	Oppsjön	Syningen	Tärnan	Marsta-dammar	Styran	Pålamalm	Tullinge-sjön	Värmdö	Skårby
Padda	1			37					5	
Åkergroda		1								
Vanlig groda	2	1								
Stor vattensalamander										77
Mindre vattensalamander				6						326
Obestämd groda	5	1	3	38					1	2
Obestämd vattensalamander				20						
SUMMA	8	3	3	101	0	0	0	0	6	405

Sammanfattning av **levande djur** på konfliktpunkterna i Stockholms län

Art/ konfliktpunkt	Lortsjön	Oppsjön	Syningen	Tärnan	Marsta-dammar	Västra styran	Pålamalm	Tullinge-sjön	Värmdö	Skårby
Padda				1		1				
Åkergroda		1								
Vanlig groda		1								
Stor vattensalamander										12
Mindre vattensalamander										231
Obestämd groda		1								
Obestämd vattensalamander										
SUMMA	0	3	0	1	0	1	0	0	0	243

Sammanfattning av dagar med **spelande djur** på konfliktpunkterna i Stockholms län

Art/ konfliktpunkt	Lortsjön	Oppsjön	Syningen	Tärnan	Marsta-dammar	Styran	Pålamalm	Tullinge-sjön	Värmdö	Skårby
Padda									2 dagar (enstaka)	
Åkergroda	1 dag (enstaka)	1 dag (enstaka)								
Vanlig groda									1 dag (enstaka)	
Stor vattensalamander										
Mindre vattensalamander										
Obestämd groda										
Obestämd vattensalamander										
SUMMA	1 dag (enstaka)	1 dag (enstaka)	0	0	0	0	0	0	3 dagar (enstaka)	0

södra Roslagen

Primär konfliktpunkt är Lortsjön. Sekundära är Oppsjön och Syningen.

Lortsjön var den konfliktpunkt som valdes ut i första hand och även den plats i södra Roslagen som visade sig ha störst förekomst av överkörda groddjur. Med tanke på att den hade relativt låg trafikintensitet tyder det på att många groddjur rör sig över denna väg och skapar en konfliktpunkt. Oppsjön och Syningen visar att vi har en vandring av groddjur, men det är svårt att tolka hur stark konfliktpunkten är.

Resultat

Sammanfattning inventeringsresultat från Lortsjön

Art	Trafikdödade	Levande	Totalt	Procent döda	Procent levande	Spelande
Padda	1		1	100	0	
Åkergroda						1 dag (enstaka)
Vanlig groda	2		2	100	0	
Stor vattensalamander						
Liten vattensalamander						
Obestämd groda	5		5	100	0	
SUMMA	8	0	8	100	0	1 dag (enstaka)

Sammanfattning av inventeringsresultat från Oppsjön

Art	Trafikdödade	Levande	Totalt	Procent döda	Procent levande	Spelande
Padda						
Åkergroda	1	1	1	100	0	1 dag (enstaka)
Vanlig groda	1	1	1	100	0	
Stor vattensalamander						
Mindre vattensalamander						
Obestämd groda	1	1	1	100	0	
SUMMA	3	3	3	100	0	1 dag (enstaka)

Sammanfattning av inventeringsresultat från Syningen

Art	Trafikdödade	Levande	Totalt	Procent döda	Procent levande	Spelande
Padda						
Åkergroda						
Vanlig groda						
Stor vattensalamander						
Mindre vattensalamander						
Obestämd groda	3		3	100	0	
SUMMA	3	0	3	100	0	0

Bakgrund

Koordinaterna i RT90 för respektive konfliktpunkt:
Lortsjön syd/nord 6610285, väst/öst 1642268.
Oppsjön syd/nord 6627238, väst/öst 1657886.
Syningen syd/nord 6629070, väst/öst 1645394.

Alla konfliktpunkter inventerades 3 gånger.
Vid varje konfliktpunkt inventerades ca.300 m. vägsträcka.

Väderförhållanden: Besök 1, 080408: plusgrader, mulet och barmark
Besök 2, 080409: minusgrader och snötäcke
Besök 3, 080415: plusgrader, klart väder och barmark

Lortsjön: Trafiktätheten på vägen var i snitt 24 bilar i timmen mellan kl. 06.00-07.00 och i snitt 56 bilar i timmen mellan kl. 07.00-08.00.
Oppsjön: Trafiktätheten på vägen var i snitt 30 bilar i timmen mellan kl. 06.00-07.00 och i snitt 8 bilar i timmen mellan kl. 07.00-08.00
Syningen: Trafiktätheten på vägen var i snitt 100 bilar i timmen mellan kl. 06.00-07.00 och i snitt 120 bilar i timmen mellan kl. 08.00-09.00

Översiktkarta Södra Roslagen

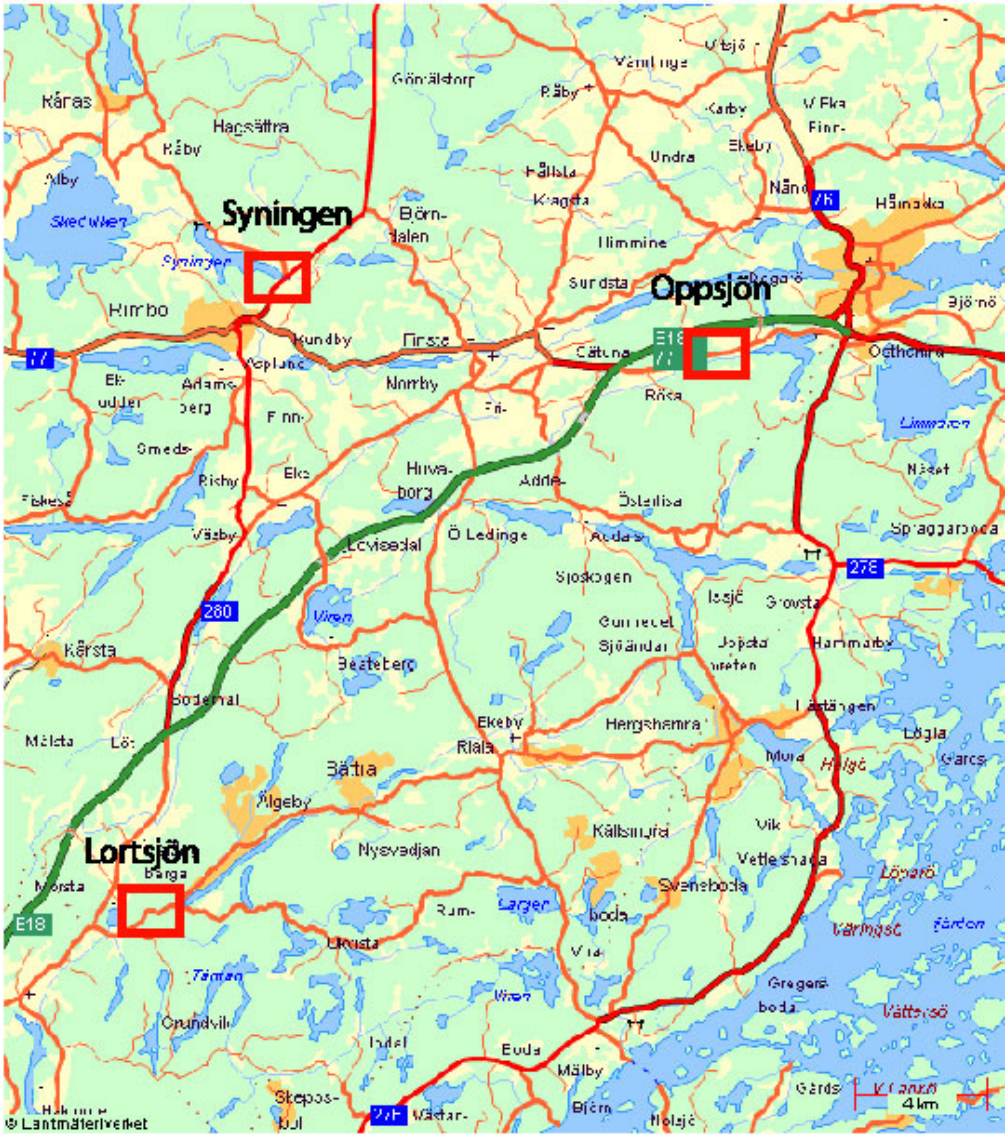

Kartan visar de tre inventerade lokalerna i södra Roslagen. (röda kvadrater)

Inventeringslokaler i Södra Roslagen

Lortsjön

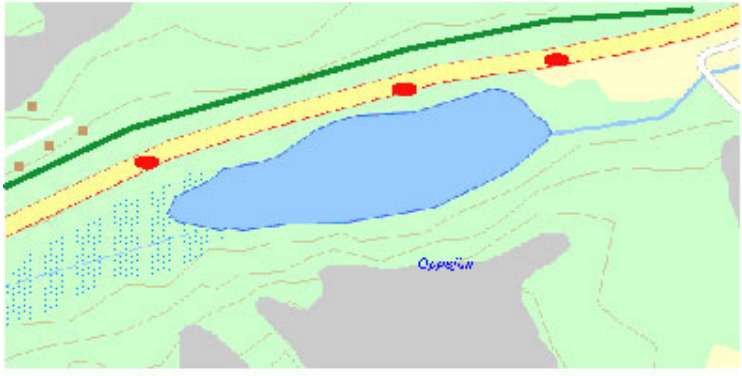

Oppsjön

Syningen

N

Inventerad sträcka

Överkörda groddjur
1 groddjur per markering

Södertörn

Konfliktpunkterna söder om Stockholm valdes ut efter höga poäng enligt GIS-analysen. Den konfliktpunkt som valdes ut i första hand var Tärnan. Västra Styran och Marstadammarna vid Segersängsvägen valdes ut i andra hand. Efter det första inventeringstillfället byttes de två sistnämnda konfliktpunkterna ut mot Pålamalmsvägen och Tullingesjön.

Tärnan inventerades vid sin södra del.

Marstadammarna inventerades längs med vägen öster om dammarna. Platsen är ett stenbrott och ingen bra grodlokal. 2 av dammarna visade lämpliga biotoper, men utan fynd av groddjur vid inventeringen.

Västra Styran inventerades norr om sjön längs väg 225. Platsen är en olämplig grodlokal då sjön har för få och små bra biotoper för groddjur. Stranden sluttar brant och saknar det grunda vattnet som krävs för en lämplig groddjursbiotop.

Pålamalm inventerades längs Pålamalmsvägens norra delar. Biotopen är passande eftersom det är flackt och det ligger en sjö nära öster om vägen. I området var det ett omfattande vägarbete som resulterat i en torrläggning av området i form av utdikning.

Tullingesjön inventerades vid sin södra sida längs väg 226. Området är urbant med bilväg, järnväg med staket, mitträcken och höga trottoarkanter.

Tärnan var den konfliktpunkt som valdes ut i första hand och även den plats som visade sig ha störst förekomst av överkörda groddjur. Resterande platser påvisar inga, eller mycket lågt antal vandrande groddjur och därmed svaga konfliktpunkter.

Resultat

Sammanfattning av inventeringsresultat för Tärnan.

Art	Trafikdödade	Levande	Totalt	Procent döda	Procent levande	Spelande
Padda	37	1	38	97	3	
Åkergroda						
Vanlig groda						
Stor vattensalamander						
Mindre vattensalamander	6		6	100		
Obestämd groda	38		38	100		
Obestämd vattensalamander	20		20	100		
SUMMA	101	1	102			0

Sammanfattning av inventeringsresultat för Marstadammarna.

Art	Trafikdödade	Levande	Totalt	Procent döda	Procent levande	Spelande
Padda						
Åkergroda						
Vanlig groda						
Stor vattensalamander						
Mindre vattensalamander						
Obestämd groda						
Obestämd vattensalamander						
SUMMA	0	0	0	0	0	0

Sammanfattning av inventeringsresultat för Västra Styran.

Art	Trafikdödade	Levande	Totalt	Procent döda	Procent levande	Spelande
Padda		1	1	0	100	
Åkergroda						
Vanlig groda						
Stor vattensalamander						
Mindre vattensalamander						
Obestämd groda						
Obestämd vattensalamander						
SUMMA	0	1	1	0	100	0

Sammanfattning av inventeringsresultat för Pålamalm.

Art	Trafikdödade	Levande	Totalt	Procent döda	Procent levande	Spelande
Padda						
Åkergroda						
Vanlig groda						
Stor vattensalamander						
Mindre vattensalamander						
Obestämd groda						
Obestämd vattensalamander						
SUMMA	0	0	0	0	0	0

Sammanfattning av inventeringsresultat för Tullingesjön.

Art	Trafikdödade	Levande	Totalt	Procent döda	Procent levande	Spelande
Padda						
Åkergroda						
Vanlig groda						
Stor vattensalamander						
Mindre vattensalamander						
Obestämd groda						
Obestämd vattensalamander						
SUMMA	0	0	0	0	0	0

Bakgrund

Koordinaterna i RT90 för respektive konfliktpunkt:
Tärnan syd/nord 6548251, väst/öst 1621833.
Marstadammarna syd/nord 6538015, väst/öst 1614310.
Västra Styran syd/nord 6542028, väst/öst 1618220.
Pålamalm syd/nord 6565339, väst/öst 1621419.
Tullingesjön syd/nord 6566144, väst/öst 1618841.

Inventeringstillfällen: Tärnan, Segersäng (3 gånger)
Marstadammarna (1 gång)
Västa Styran (1 gång)
Pålamalm (2 gånger)
Tullingesjön (2 gånger)

Väderförhållanden: Besök 1, 080408: plusgrader, mulet och barmark
Besök 2, 080414: minusgrader och snötäcke
Besök 3, 080422: plusgrader, klart väder och barmark

Trafiktätheten på vägen vid Tärnan var i snitt 30 bilar i timmen under inventeringstillfällena.
Trafiktätheten på väg 226 söder om Tullingesjön var mycket hög.
Trafiktätheten på resterande konfliktpunkter bedömdes som låg.

Karta över konfliktpunkter på Södertörn (röda kvadrater).

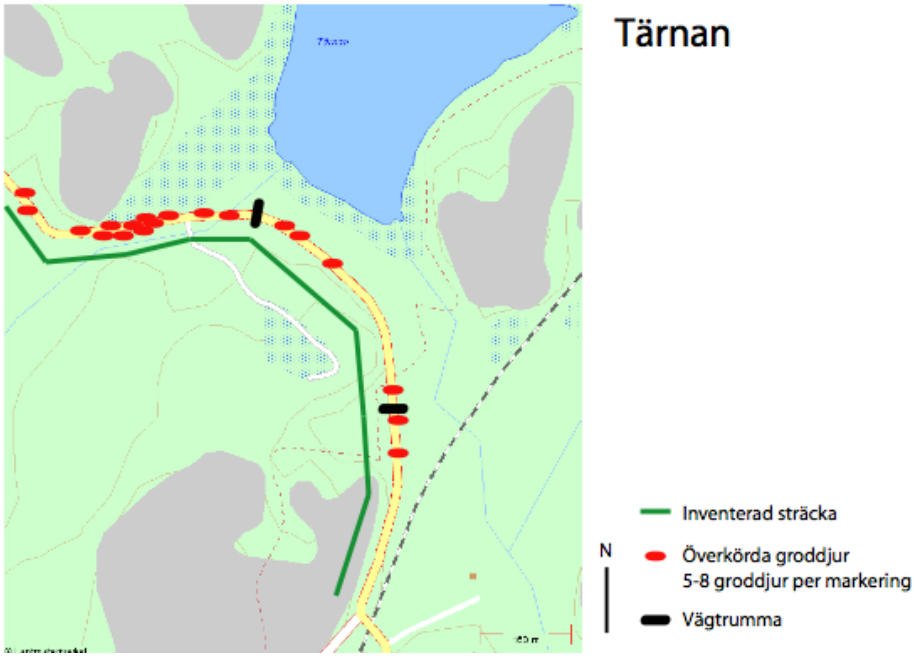

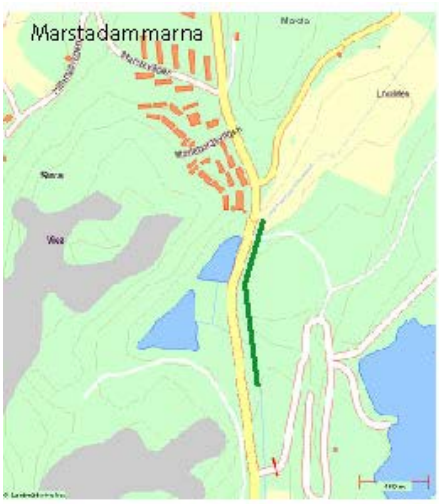

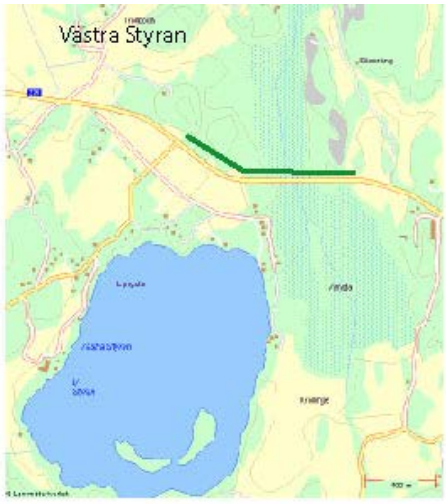

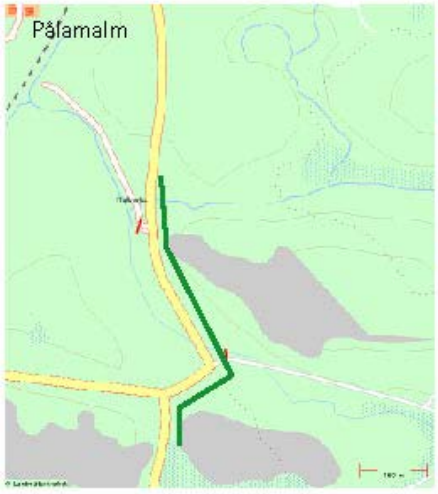

Inventerad sträcka

Sågträsket, Värmdö

Den statliga vägen till Bullandö marina på Värmdö undersöktes vid fyra olika tillfällen under våren med avseende på eventuella konfliktpunkter för groddjur. Det undersökta området omfattade vägsträckan vid sågen från norra backkrönet väster om Sågträsket till södra backkrönet sydost om Norrängsträsket, en sträcka omfattande 750 meter. Även vägen samt naturmiljöer utanför undersökningsområdet genomsöktes för att få en uppfattning om förekommande arter och aktiviteten hos dessa.

Utanför inventeringsområdet påträffades enstaka levande vandrande paddor och vanliga grodor i sankmarkerna öster om Sågträsket. Paddspel och flera hanar av padda hördes i flertalet sjöar väster om vägen.

Resultaten av överkörda groddjur vid Sågträsket indikerar en konfliktpunkt, men det är ett svagt resultat.

Resultat

Sammanfattning av inventeringsresultat för Sågträsket, Värmdö.

Art	Trafikdödade	Levande	Totalt	Procent döda	Procent levande	Spelande
Padda	5		5	100	0	2 dag (enstaka)
Åkergroda						
Vanlig groda						1 dag (enstaka)
Stor vattensalamander						
Mindre vattensalamander						
Obestämd groda	1		1	100	0	
SUMMA	6	0	6	100	0	3 dagar (enstaka)

Bakgrund

Koordinaterna i RT90 syd/nord 6579658, öst/väst 1658322.

Konfliktpunkten besöktes vid fyra inventeringstillfällen: 20080330, 20080405, 20080414 och 20080418.

Vädret noterades inte vid något tillfälle.

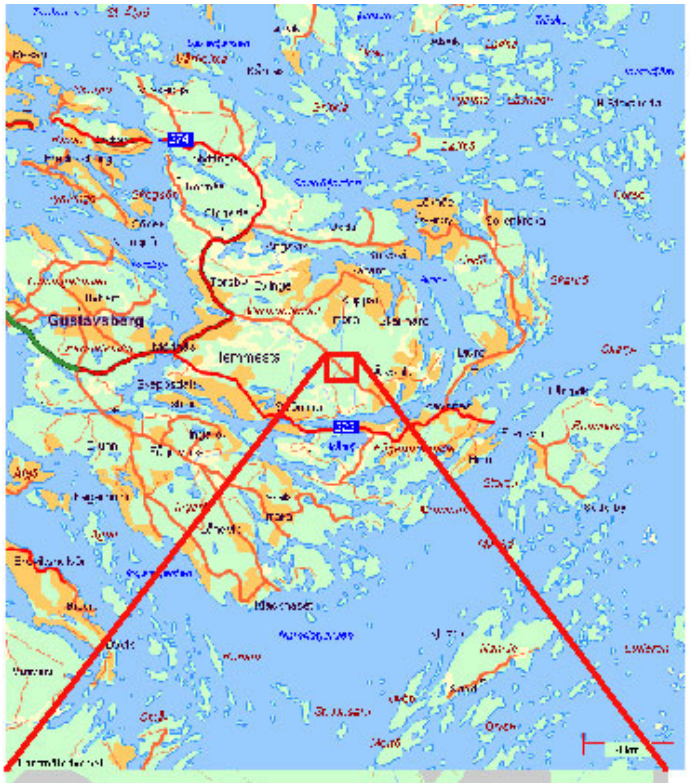

Sågträsket, Värmdö

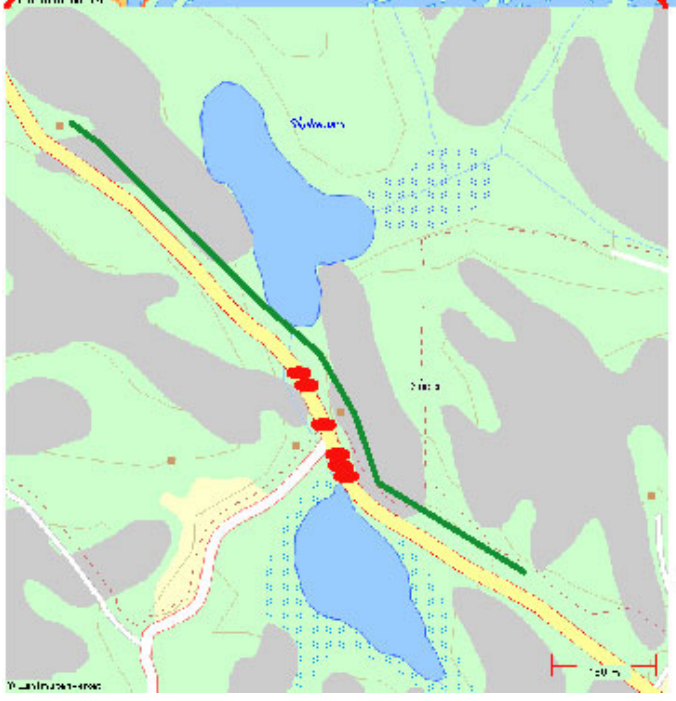

N

Inventerad sträcka

Överkörda groddjur
1 groddjur per markering

Skårby

Skårby är en av Sveriges främsta lokaler för mindre och större vattensalamander. Dessa arter var också de som observerades i störst mängd. Vägen har åtgärdats för att underlätta groddjurspassage, detta har gjorts genom anläggning av 3 rör, 1, 2 och 3. Dessa har sedan kompletteras med två rör under 2007/2008, rör 0 och 2b (se karta). Vid tillfället för denna inventering var dessa nya rör inte färdigställda. Fällor sattes ut i rör 2, 2b och 3. Vid rör 0 och 2b låg ingången till röret så pass högt över marken att de inte kunde nås av vandrande groddjur. Vid tillfället för inventeringen var rör 2b dock så fyllt med vatten att den ändå kunde inkluderas i undersökningen med fällor, till skillnad från rör 0. Utgången till rör 1 låg under vattenytan och därför sattes ingen fälla upp vid detta rör. Under tredje besöket var vägen snötäckt under inventeringen, vilket förhindrade observationer av överkörda djur. Fällorna kunde fortfarande vittjas. Vid första och fjärde besöket inventerades enbart överkörda djur, inga fällor sattes ut. De levande djur som observerades rörde sig främst bredvid vägen längs med ledarmarna.

Resultat

Sammanfattning av inventeringsresultat för Skårby. Gäller endast resultatet för inventeringen av vägen.

Art	Trafikdödade	Levande	Totalt	Procent döda	Procent levande	Spelande
Padda						
Åkergroda						
Vanlig groda						
Stor vattensalamander	77	12	89	87	13	
Mindre vattensalamander	326	231	557	59	41	
Obestämd groda	2		2	100	0	
SUMMA	405	243	648	63	38	0

Sammanfattning av inventeringsresultat för salamandrar och fångst i fällor jämfört med tidigare inventeringar. Gäller enbart de inventeringstillfällen då fällor sattes ut.

	2004		**2005**		**2006**		**2007**		**2008**		**alla år**
Antal salamandrar	större salamander	mindre salamander	större salamander	mindre salamander	större salamander	mindre salamander	större salamander	mindre salamander	större salamander	mindre salamander	båda arter
trafikdöda	92	247	36	310	19	73	12	12	21	173	656
i fällor			4	109	14	137	3	97	2	119	485
% trafikdöda			90,00%	73,99%	57,58%	34,76%	80,00%	11,01%	91,30%	59,25%	57,49%

Sammanfattning av inventeringsresultat för fällfångst i de olika rören jämfört med tidigare inventeringar.

	Rör 0		**Rör 1**		**Rör 2**		**Rör 2 b**		**Rör 3**	
Antal salamandrar	större salamander	mindre salamander	större salamander	mindre salamander	större salamander	mindre salamander	större salamander	mindre salamander	större salamander	mindre salamander
2005			1	261	4	3			0	21
2006			0	136	12				1	2
2007			3	91	0	4			3	1
2008					0	0	0	37	2	82
Totalt			**4**	**488**	**16**	**7**	**0**	**37**	**6**	**106**
% andel			15,38%	76,49%	61,54%	1,10%	0,00%	5,80%	23,08%	16,61%

Bakgrund

Koordinater i RT90 syd/nord 6568800, väst/öst 1610017.

Väderförhållanden

Besök 1, 080406: nollgradigt, regntungt och barmark, inga fällor sattes ut.
Besök 2, 080409: plusgrader, mulet och inledningsvis frosttäckt barmark
Besök 3, 080415: minusgrader, snöade och 3 cm snötäcke
Besök 4, 080421: plusgrader och klart, med enstaka moln, barmark, inga fällor sattes ut.
Besök 5, 080422: plusgrader och klart, med enstaka moln, barmark

Vattennivå i rör
Besök 2, rör 1: 1 cm. rör 2: 2-3 cm, rör 3: 0,5 cm, rör 4: 0 cm.
Besök 4 och 5, rör 1: 1 cm, rör 2: 1,5 cm, rör 3: 0 cm, rör 4: 0 cm

Trafiktätheten på vägen var i snitt 70 bilar i timmen mellan kl. 05.30-06.30 och i snitt 162 bilar i timmen mellan kl. 06.30-07.00.

Skårby

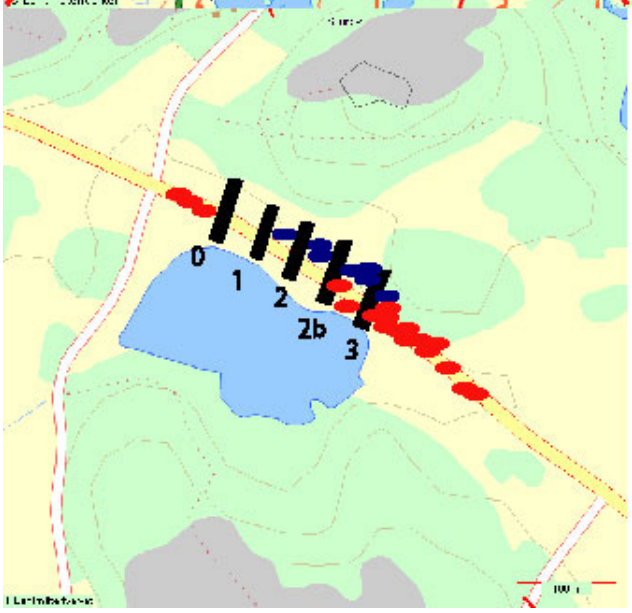

Rör för groddjursvandring
(schematisk storlek)
Levande groddjur
ca 30 djur per markering
Överkörda groddjur
ca 20 djur per markering

N

Diskussion och förslag till åtgärder

Flertalet av de inventerade platserna gav ett resultat med inga eller ett lågt antal överkörda groddjur. Detta i sig är positivt, om det indikerar att flertalet groddjur klarar sig levande över vägen. Det är också möjligt att några groddjur redan hunnit vandra över vägarna när inventeringarna inleddes, då slutet på mars bjöd en period med varmare temperatur. Detta borde dock ha resulterat i att inventerarna hört spelande djur och observerat groddjur och rom i vattnen, så var dock inte fallet. Väderförhållandena var svåra att förutse då flera av konfliktpunkterna låg i svackor och därmed hade en lägre temperatur än omgivande landskap. Detta medförde att prognoser på plusgrader ändå kunde ge marken frost eller dammen istäcke. Vid kallare temperaturer avstannar vandringen och vid is på vattnet håller sig groddjuren passiva tills värmen stiger. De besvärliga väderförhållandena kan ha lett till att det skett en underskattning av groddjursdödligheten vid konfliktpunkterna. Överhuvudtaget kan fortsatta inventeringar vid de konfliktpunkter som gav bäst utfall i denna undersökning, klargöra hur stort och vilket behov som finns för åtgärder på vägen.

Ingen nyfunnen konfliktpunkt anses vara en extremt rik grodlokal eftersom antalet döda groddjur inte varit extremt högt vid någon punkt. Bedömningen av hur stark en konfliktpunkt är, är bräcklig men grundar sig på jämförelser med kända grodlokaler. Tärnan anses vara en rik grodlokal och konfliktpunkt som bör följas upp under kommande undersökningar.

Fortsatta undersökningar kommande år kan fördelaktigt göras vid Skårby, där åtgärderna har behov av uppföljande utvärdering. Skårby är också en bra referens på hur groddjursvandringen kommit igång för året, då denna plats har inventerats under flera år med goda resultat. Även Tärnan och Lortsjön bör inventeras igen för att följa upp dessa konfliktpunkters dignitet.

Ytterligare platser bör undersökas med samma förutsättningar som getts vid denna inventering. Vidare utsök av konfliktpunkter genom GIS-analys och inventering kan med stor sannolikhet tydliggöra kvaliteten på de redan inventerade, och även de nya inventeringsplatserna, relativt varandra. Detta ger en bättre helhetsbild över var åtgärder behöver sättas in och är mest kostnadseffektiva.

Genom en utveckling av GIS-analysen, allteftersom inventeringar på utsökta konfliktpunkter gjorts, kan denna metod utgöra en god grund för utsök och kvalitetsbedömning av groddjurslokaler vid anläggande av nya vägar.

Södra Roslagen

Lortsjön är en plats som indikerade en konfliktpunkt mellan groddjur och trafiken på vägen då det var relativt många överkörda groddjur och låg trafikintensitet. Det finns god motivering att följa upp med ytterligare inventeringar på platsen för att säkerställa dess styrka som konfliktpunkt.

Oppsjön och Syningen med sina relativt låga antal påträffade groddjur i undersökningen, synes inte motivera ytterligare inventering eller några särskilda åtgärder.

Södertörn

Tärnan anses vara en rik grodlokal och indikerar en konfliktpunkt mellan groddjurens vandring och trafiken. Men tanke på hur låg förekomst av groddjur de flesta konfliktpunkterna gett indikerar detta att Tärnan är en intressant konfliktpunkt som bör inventeras ytterligare och där åtgärder för groddjursvandring bör beaktas.

Vid konfliktpunkterna Marstadammarna, Västa Styran och Pålamalm hittades inga groddjur vid inventeringstillfället och de två förstnämnda platserna noterades också som olämpliga groddjursbiotoper. Dessa konfliktpunkter synes inte motivera någon ytterligare inventering eller åtgärd.

Konfliktpunkten vid Tullingesjön gav inget resultat i form av funna groddjur. Däremot är platsen lämplig utifrån flera kriterier vid GIS-analysen och bör inventeras ytterligare år, tidigare på säsongen, för att kunna säkerställa resultatet.

Sågträsket, Värmdö

Resultaten av överkörda groddjur vid Sågträsket indikerar en konfliktpunkt, men det är ett svagt resultat. Om detta beror på svårigheter att välja inventeringstillfälle eller att platsen är en svag konfliktpunkt är svårt att säga.

Det relativt låga antalet påträffade groddjur i undersökningen synes inte motivera några särskilda åtgärder.

Skårby

Vid tidigare inventeringar har en konfliktpunkt vid Skårby identifierats och åtgärdats genom att tre rör anlagts under vägen för groddjuren att vandra genom. Problemet med att salamandrarna i för liten utsträckning använde dessa rör skulle ha åtgärdats under vintern 2007/2008 genom anläggning av ytterligare två rör, men det hann inte bli färdigt innan vandringen kom igång. Problemställningen tas upp i Ekologigruppens rapport från 2007 ”Skårby. En rapport om salamandervandring och trafikdöd under 2004-2007”. Två ytterligare rör har alltså anlagts under vägen sedan ovanstående rapport, rör 0 och 2b. Dessa blev inte färdigställda förrän efter inventeringen 2008 var gjord och deras funktion kunde inte tydligt bedömas i denna undersökning.

Resultaten från årets inventering i Skårby visar att rörens och ledarmarnas placering vid vägen inte lyckas täcka in hela det behov av groddjurspassage som finns. En stor del av salamandrarna valde, vid denna inventering, att gå över vägen öster och väster om rören och ledarmen. För att undvika detta bör samtliga de åtgärder som tidigare föreslagits genomföras så att alla vandrande salamandrar kan fångas upp och ledas till rör.

Vid denna inventering sattes ingen fälla upp vid rör 1, vilket kan innebära att groddjur som valt denna väg inte registrerats.

De rör vars ingång inte ligger i höjd med ledarmarna bör åtgärdas så att groddjuren inte missar dessa ingångar alternativt rör sig onödigt länge längs med ledarmen och hinner bli uppäten. I ett förslag i ovanstående rapport om Skårby nämns förslag på hur detta kan åtgärdas.

Referenser

Ekologigruppen AB, 2007: Skårby. En rapport om salamandervandring och trafikdöd under 2004-2007.

Ekologigruppen AB, 2008: Konfliktpunkter mellan grodor och vägar. Stockholms och Gotlands län.